

Korlagsstilleren (Bajer): For den ugifte Kvinde har Lovgivningen efterhaanden gjort en Del, derimod har den gifte Kvinde hidtil i høi Grad været Lovgivningens Stedbarn, jeg haaber, at Lovgivningen fremdeles vil gjøre Mere og Mere for den ugifte Kvinde, men jeg tror, der er en vis Fare ved, om man ikke samtidig ogsaa forbedrer den gifte Kvindes Stilling. Det Dieblit vil komme, da mere og mere unge Kvinder, som ere komne i en selvstaendig Stilling, ville have Betænknelighed ved at gifte sig, og det er aabenbart, at Sædeligheden næppe vilde vinde herved. At det ikke er for stærkt sagt, at Ægtefættet, saaledes som Formueraadigheden er ordnet for Dieblittet, kan have noget Afstrækkende ved sig, skal jeg dokumentere. Jeg skal ikke opstille Fantastbilleder, men dokumentere, hvad jeg siger. Jeg skal meddele, hvad der har fundet Sted, og hvad der fremdeles kunde finde Sted, naar Forholdet er ordnet, saaledes som det er ordnet for Dieblittet i Danmark. Exemplet er hentet fra Norge, men Norge har paa en ren Ubetydelighed nær indtil denne Sommer haft en Lovgivning paa dette Omraade, der fuldstændig faldt sammen med den danske. Det var i Efteraaret 1881, at et Ægtefælle blev indgaaet i en lille By i det nordlige Norge, nord for Trondhjem. Ægtefællerne levede sammen indtil Foraaret, da forlod Ægtefællemanden sin Hustru, idet han løb bort med en anden Mand's Kone. Den forladte Hustru havde i Forveien lidt meget og kom naturligvis til at lide endnu Mere. Manden eiede aldeles Intet ved Ægtefættets Stiftelse, hvorimod Konen havde medbragt 1,000 Kr., hvoraf hendes Mand bortodslode de 300. Efterat Manden var reist bort, og da man ikke kunde finde de Skyldige, købte Konen et lille Jordstykke, opbyg et Laan, fik bygget sig et Hus og slog sig saa taalelig igjennem. Da man endelig fandt de Skyldige, anlagde de forladte Ægtefælle Sag imod dem. De bleve arresterede, sad først i lang Tid i Varetægtsfængsel og bleve dernæst dømt til 9 Maanedes Straffearbejde og til at betale Sagen's Omkostninger. Men da de Intet eiede, hverken den bortrømte Mand eller den bortrømte Kone, kom Forligheden til den forladte Kone for at faae Penge hos hende; det syntes hun dog var temmelig stærkt, og hun ansøgte da Stortinget om at faae disse Retssomkostninger estergivne, idet hun udtrykte sig saaledes i Ansøgningen, at det maaste kunde antages, at hun havde lidt nok og ikke ogsaa burde miste Alt, hvad hun eiede, paa denne Maade. Hvad jeg altsaa her meddeler, er, hvad jeg kan dokumentere i Følge den norske Stor-

thingstidende 1883 6te Bind a. Side 527 og 528.

Norge har, som jeg bemærkede, faaet sin Lovgivning reformeret i denne Henseende i Sommer, og der har fundet meget interessant og lærerige Forhandlinger Sted i det norske Storting i den Anledning. Der er gjort opmærksom paa, at, naar man nu vil indføre nye Lovbestemmelser paa dette Omraade, saa er det til Dels gamle Bestemmelser, der komme igjen. Naar man gaar tilbage til vore allerældste nordiske Love eller rettere sagt Retsfædvaner, vil man finde, at Formueskællerskabet, der gjør Kvinden umyndig under Mandens Værgemaal, aldeles ikke var oprindeligt i Norden. Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa, hvorledes det var ordnet, det har en Del Lighed med, hvad der er de fleste Jurister bekendt, den saakaldte romerske Doctoret, at der blev sikret den gifte Kvinde en vis Eiendom, men ganske vist — Naadighed havde hun som oftest ikke i den tilsvarende Grad. Det er ganske interessant at lægge Mærke til et Kredsløb, der ligesom synes at skulle finde Sted. Det er jo bekendt, at Normandiet har faaet en Del af sin Familieret og i det Hele af sin Ret fra Norden for over 1000 Aar siden, og disse Retsfædvaner, til Dels Love, ere omtrent Aar 1066 vandrede derfra over til England. Nordamerika er jo bleven koloniseret fra England, og disse Retsfædvaner eller Love, den engelske Common-law, ere da fulgte med, men omplanted i Amerikas jomfruelige Jordbund har denne Ret sat friske Stub, og det er gaaet den paa lignende Maade som den Plante, der suger Næring af en kraftigere Jordbund. Nu er det, at Naadigheden kommer mere til sin Ret. Ganske vist har man i Oldtiden søgt at sikre den gifte Kvinde hendes Eiendomsret, men det kom hende jo som oftest først til Gode, naar Manden var død. Om end Naadighedsretten er kommen frem andre Steder, er den dog først kommen stærkere frem i den Reformperiode, som begyndte i Amerika for over 50 Aar siden. Det tidligste Spor, jeg har kunnet finde deraf, findes i Staten New-York i 1836. Der blev saa arbejdet længe paa Sagen, og 1848 fik New-York en Lov. Men Hovedloven, som den nu har, er fra 1865. Ifølge den er den gifte Kvinde noget nær stillet lige med Manden i formueretlig Henseende. Nu er det, vi kunne forfølge Kredsløbet videre, nu vender Strømmen tilbage til England, fra Datterlandet til Moderlandet England. En Reformbevægelse begyndte der omtrent 1856, og den er bleven fortsat uafbrudt med den Shærdighed, vi kjende fra det engelske Parlament lige til d. 18de August 1882, da